

Het Formentelli 'Dom Bédos Roubo'-orgel in Rieti

Op 8 december van het vorig jaar vond in Rieti (Italië) de pontificale inwijding plaats van een orgel dat naar voorbeelden van Dom Bedos (auteur van *L'Art du Facteur d'Orgues*) werd gebouwd door de Italiaanse orgelbouwer Bartolomeo Formentelli. Philip van den Berg, die eerder voor *de Orgelvriend* een serie artikelen over de Utrechtse orgelbouwers Maarschalkerweerd & Zoon schreef, bracht in de zomer van 2008 een bezoek aan de kerk in Rieti. Hij werd gastvrij ontvangen door de orgeldeskundige en webmaster Filippo Tigli van de Associazione Musicale Organo Dom Bédos Roubo. Na een gesprek van een uur kreeg hij een rondleiding rond en door het instrument. Met Pasen zal het orgel in zijn volle glorie te horen zijn. In september en oktober van dit jaar staat een orgelfestival gepland.

PHILIP VAN DEN BERG

Ongeveer 80 kilometer ten noordoosten van Rome ligt op ruim 400 meter hoogte in de Apennijnen Rieti (uitspraak: Ri-é-ti). Op het eerste gezicht een typisch Italiaanse middelgrote stad met druk auto- en scooter- verkeer in de buitenwijken en een gezellige oude binnenstad, die pas 's avonds na zonsondergang tot leven komt. Rieti kent echter een lange historie als regionaal centrum. Opgericht door de Pelasgiërs rond de 12^e eeuw voor Christus, werd het kort voor het begin van onze jaartelling hoofdstad van het rijk der Sabijnen. In de Romeinse tijd ontwikkelde Rieti zich tot handelsknooppunt op de 'zout-route' tussen de Adriatische zee en Rome. Gedurende de hierop volgende Lombardijse overheersing, later in het Frankische Rijk, maar ook in de Pauselijke staat van de 19^e eeuw was Rieti provinciaal bestuurscentrum. Sinds 1923 is het de hoofdstad van de provincie Rieti in Lazio. Ook in kerkelijk opzicht speelde het een belangrijke rol. Rieti is al sinds de vijfde eeuw bisschopsstad, en in de 12^e en 13^e eeuw was het de favoriete pauselijke residentie. Hierdoor hebben meerdere historische gebeurtenissen binnen haar stads- en kerkmuren plaatsgevonden. In 1143 werd Rieti volledig verwoest door de Normandische koning Rogier II van Sicilië en Napels. Zodoende zijn haar kerken en paleizen niet ouder dan de 12^e eeuw. Een van de grootste gebouwen in Rieti is de voormalige Chiesa Romanica di San Domenico, een voormalige kloosterkerk uit de 13e eeuw. In deze kerk werd door de Italiaanse orgelbouwer Formentelli een orgel-

Impressie van de orgelinwijding op 8 december 2008.

Foto: Filippo Tigli

project van pauselijke allure gerealiseerd dat de stad ook internationale bekendheid zal geven: het 'Organo Dom Bédos Roubo Benedetto XVI'.

DOM BÉDOS DE CELLES & ANDRÉ ROUBO
De Franse benedictijner monnik François Lamathe Dom Bédos de Celles de Salelles (1709-1779) was orgelbouwer, orgelkeurmeester, auteur en zeer waarschijnlijk organist. Hij bouwde grote instrumenten voor onder meer de abdij Saint-Croix in Bordeaux (1748, 38 stemmen, later verplaatst naar de Cathédrale Saint-André te Bordeaux), in St.-Vincent (1762), voor de kathedraal van d'Aire-sur-l'Adour, voor het klooster van Saint-Alyre in Clermont-Ferrand, en voor de abdij van Saint-Thibéry. In 1763 bezocht hij Weingarten in Zuid-Duitsland om

daar het Gabler-orgel uit 1750 te bestuderen en te beschrijven. Zijn werk stond hoog aangeschreven en in 1759 mocht hij lid worden van de Academie van Bordeaux, alsmede in 1767 van de Academie der Wetenschappen van Paris. Op verzoek van laatstgenoemd instituut schreef hij in de periode 1766-1778 een encyclopedie over de orgelbouw, het bekende *L'Art du Facteur d'Orgues*. Het werd een publicatie in vier delen met 137 afbeeldingen op papieren platen, waarvan er 36 uitgevouwen konden worden. Dit grootste en meest complete standaardwerk voor de orgelbouw werd in de loop der jaren een inspiratiebron voor menige orgelbouwer (Joseph Casavant, Aristide Cavallé-Coll, Michael Maarschalkwerd, Philippe Hartmann, Pascal Quoirin, e.v.a.) en orgelkondige (o.m. Hale, Töpfer, Allihn, Van Heurn, Hamel & Guédon). De originele uitgave is zeer zeldzaam en bij antiquariaten lopen de prijzen op tot rond de \$ 10.000. In 1849 zijn in Frankrijk de eerste drie delen herdrukt door Marie-Pierre Hamel; in 1903 werden ze opnieuw uitgegeven door Joseph Guédon.

Ook de Orgelbeweging ontdekte Dom Bédos de Celles. Christian Mahrenholz verzorgde zowel in 1934-1936 als in 1976-1977 een facsimile-herdruk (Bärenreiter Tours). Laatste uitgave wordt momenteel rond de € 300 aangeboden. In 1977 verschenen er eveneens een Engelse vertaling (Charles Ferguson, Sunbury Press 1977; kosten \$ 550) en een Duitse (Christoph Glatzer-Götz, Hrg. Richard Rensch; Lauffen am Neckar 1977). Sinds 1995 is er ook een Italiaanse versie van Enrico Ciriani (vertaling) en Oscar Mischiati (redactie), getiteld *L'Arte del Costruttore d'Organi* (Editrice Turris; Cremona). Een Nederlandse vertaling is momenteel in de maak bij de Belgische organist Joël Hooybergs en verschijnt naar verwachting dit jaar. Over het standaardwerk van Dom Bédos zijn in de loop der jaren meerdere publicaties verschenen. Vermeldenswaard is tevens de dissertatie uit 2007 van

Het kastontwerp van Dom Bédos de Celles dat als voorbeeld diende voor het orgel te Rieti.

Daniela Scacchi bij professor Arnaldo Morelli aan de Universiteit van Aquia (niet ver van Rieti) getiteld *L'art du Facteur d'Orgues di Dom Bedos de Celles (1709-1779): Teoria e Prassi organistica nell'Illuminismo Francese*. De dubbelnaam van het project wordt verklaard doordat voor het ontwerp van de kast en voor de houtbewerking eveneens een 18e-eeuws standaardwerk werd geraadpleegd, namelijk *L'Art du menuisier - carrossier* uit 1769-1775. Auteur M. André Jacob Roubo le Fils (1739-1791) werkte samen met Dom Bédos de Celles zodat hun werk sterk verwant is.

FORMENTELLI

Bartolomeo Formentelli – in Frankrijk luidt zijn voornaam Barthélémy – werd 21 januari 1939 in Courquetaine te Frankrijk geboren uit Italiaanse ouders. Op 14-jarige leeftijd besloot hij orgelbouwer te worden. Na twee jaar houtbewerking trad hij in dienst bij Gonzales en zes jaar later bij Hartmann & Bourgarel in de Franse Jura. In 1964 maakte hij zich zelfstandig en verhuisde hij naar Italië. Daar legde hij zich toe op restauratie van Franse en Italiaanse orgels uit de 17^e en 18^e eeuw, alsmede nieuwbouw, waarbij *L'Art du Facteur d'Orgues* z'n leidraad werd. Hij paste z'n kennis

Hoewel geen exacte kopie, sluit de interpretatie van Formentelli nauw aan bij het origineel.

van dit werk toe bij zowel restauraties en reconstructies, als in zijn nieuw gebouwde orgels. Voorbeelden van de eerste categorie zijn in Frankrijk te vinden in o.m. de kathedraal van Albi (Mouchereau 1732) in 1981, de kathedraal van St.-Pons (1770) in 1983, de Cité de Carcassonne (17e eeuw) in 1984, Lanvellec te Bretagne (17e eeuw) in 1986, de basiliek van Beaune (rond 17e eeuw) in 1988, Josselin te Bretagne (17e eeuw) in 1990, Mouzon (Mouchereau 1725) in 1991, Ploujean te Bretagne (17e eeuw) in 1992, Breteuil-sur-Iton te Normandië (16e eeuw) in 1994, Saint-Vincent de Nay (Gerard Brunel 1673) in 2004, en Caudebec en Caux (Josseline & Coquerel 1542 / Lefebvre 1738) in 2006. Ook verlieten tientallen nieuwe orgels zijn werkplaats voor met name kerken in Italië (Santa Maria Assunta te Merano in 1968, Duomo San Marco te Rovereto in 1975, Santa Maria Angeli te Rome in 2000), Frankrijk (St.-Louis te Grenoble in 1982, Ste.-Bernardette te Lourdes in 1992, de Basilique Ste.-Louis-Marie Grignon de Montfort te Saint-Laurent-sur-Sèvre in 1998) en het Franstalige deel van Zwitserland (St.-François de Salles te Genève in 1988 en Ste.-Jeanne-de-Chantal te Genève in 2000. De werkplaats van

Formentelli kan worden bekeken op de in 1997 verschenen eerste dvd uit de serie *History of the Organ*. Hierin zien we onder meer de kast van het in 1991 gerestaureerde Mouchereel-orgel uit Mouzon, en krijgen we uitleg van de orgelbouwer zelf over het op historische wijze vervaardigen van pijpwerk.

In de loop der jaren ontstond bij Bartolomeo Formentelli het idee om groot instrument geheel volgens de principes van Dom Bédos de Celles te bouwen. Bij het ingebruiknameconcert door Olivier Latry op het Formentelli-orgel in de kerk van Santa Maria degli Angeli in Rome in 2000 bracht de orgelbouwer z'n plannen ter sprake bij leden van het 'Comitato San Domenico'. Dit comité was in 1985 opgericht voor de restauratie van de gelijknamige kerk in Rieti, en droeg na de voltooiing ervan in 1995 zorg voor behoud, beheer en gebruik van het gebouw. Men zag zowel muzikaal als financieel mogelijkheden om dit project te realiseren en reeds korte tijd later kon de opdracht worden gegeven om de droom van zowel Dom Bédos de Celles als Barthélémy Formentelli te realiseren.

ORGELBESCHRIJVING

De doelstelling van het project in Rieti was een Frans klassiek orgel geheel volgens de opvattingen van Dom Bédos' *L'Art du Facteur d'Orgues* te bouwen, waarop een breed scala aan Europese orgelliteratuur uit met name de 17e en 18e eeuw zou kunnen worden gespeeld. Dit instrument zou zowel binnen de liturgie als binnen de orgelkunst van Rieti, Italië en

De conducten vanaf het Résonance naar de Chamades en vanaf het Grand Orgue naar het front; nog niet alle conducten zijn aangebracht (30 mei 2008).

De onderkast met de vier keilbalgen (29 juli 2008).

Europa een functie moeten krijgen. Voor dit laatste werd in 2005 de Associazione Musicale Organo Dom Bédos Roubo opgericht. De grootte van de San Domenicokerk maakte een vierklaviers dispositie mogelijk, bestaande uit een fors hoofdwerk, een uitgebreid rugwerk, een klein bovenwerk, en een echo-werkje, ondersteund door een middelgroot vrij pedaal. Later breidde Formentelli het concept uit met een extra manueel voor de bombardetongwerken van het hoofdwerk, zoals hij in de loop van het project meer dan eens zaken op eigen kosten toevoegde. Zo is een vijfklaviers instrument ontstaan met 57 registers in een typisch Franse brede kast.

Een blik in de ventielkast van het Récit (11 juli 2008).

Deze kent in feite vier verdiepingen en is vanaf de kerkvloer opgebouwd. Het deel van kast dat zich onder de balustrade bevindt, herbergt twee grote keilbalgen, de windkanalen en de windmachine. Een verdieping hoger begint het eigenlijke orgel met aan de voorzijde het Positif (I) en daarachter de eigenlijke onderkast. Aan de voorzijde hiervan bevindt zich de fraaie speeltafel, welke met relatief korte toetsen is uitgerust, vooral op het Récit en het Écho. Binnen is plaats voor de tractuur, de laden van het Écho (V) en nogmaals twee keilbalgen. Weer een etage hoger bevinden zich evenwijdig aan het front de

Het Écho is direct achter de klaviatuur in de bovenste onderkast geplaatst; onder is de pedaaltractuur zichtbaar; links en rechts de registermechaniek van het Grand Orgue (11 juli 2008).

Foto: Philip van den Berg

Foto's: Filippo Tigili

vier laden van het Grand Orgue (II). Iedere lade heeft z'n eigen windtoevoer. Het pijpwerk loopt af naar het midden. De voorste drie cancellen van deze laden zijn voor drie registers van het Résonance (III), nl. de twee chamadetongwerken en een cornet. Tegen de achterwand zijn enkele pijpen van de Montre 32 p afgevoerd. Aan weerszijden van het Grand Orgue bevinden zich de pedaalladen, welke haaks op het front in de zijtorens staan. Het Récit (IV) is boven het Grand Orgue geplaatst en het Écho (V) zoals vermeld onder het Grand Orgue, waardoor een optimale echowerking wordt verkregen. Het Positif, Grand Orgue en Résonance hebben een omvang van C-f³, het Récit van g-f³, het Écho van c-f³ en de Pédales van C-f¹. Alle laden zijn in C- en Cis-zijde gedeeld, behalve die van het Positif. Deze is chromatisch (vanuit de kerk gezien van links naar rechts). De pijpen C-D-E-Fis-Gis-B zijn echter tegenover de discant geplaatst, dus rechts in de rugwerkkast. De winddruk voor het gehele orgel is bepaald op 74 mm waterkolom.

BRUIKBAARHEID

Om de bruikbaarheid van het orgel te vergroten is tot een drietal nuttige compromissen besloten. Zo staat het orgel niet in de door Dom Bédos voorgeschreven middentoonstemming, maar heeft Formentelli voor een eigen, meer bruikbare variant gekozen. Ook kan het Franse kistpedaal in een handomdraai worden weggenomen en vervangen door een Noord-Duitse variant. Ten slotte is de toonhoogte, die oorspronkelijk op a¹ = 492 Hz was bepaald (ongeveer een hele toon onder de huidige normaaltoon van a¹ = 440 Hz), vastgelegd op de Noord-Europese baroktoonhoogte a¹ = 415 Hz bij 20 °C), wat de mogelijkheden tot samenspel met oude instrumenten vergroot. Dit zijn compromissen die mijns inziens geen afbreuk doen aan de waarde van het concept. We hebben hier immers te maken met een orgel van 2008 en niet met een historisch instrument dat zo oorspronkelijk

Het Récit, nog zonder de beide tongwerken (8 december 2008).

mogelijk gerestaureerd dient te worden. Men kan zich daarom afvragen, waarom er op het volgende punt niet eveneens voor een aanpassing is gekozen. Naar voorbeeld van Albi klinkt op C# van het pedaal de toon AA (contra A) van de tongwerken. Deze lage effecttoon wordt bij enkele composities van bijvoorbeeld Louis Marchand voorgeschreven. Het gevolg is dat deze toon bij de overige pedaalregisters en alle manuaalstemmen is weggelaten en bij de manuaaltoetsen is geblokkeerd. Had men hier niet eveneens voor een tweeledige oplossing kunnen kiezen middels bijvoorbeeld een tweede korte toets, of het bespeelbaar maken van contra A op het Franse pedaalklavier en C# met pedaal koppels op het Noord-Duitse? Zo had men zelf kunnen kiezen of op de gebruikelijke wijze de C# en (bij inschakeling) de manuaalkoppels aan te sturen, of om de contra AA- pijpen van de pedaal tongwerken te gebruiken. Hiermee zou het orgel voor nog meer literatuur geschikt zijn, zonder het concept van Dom Bédos de Celles aan te tasten.

VOLTOOIING

Formentelli begon in 2004 met het vervaardigen van de eerste onder-

Deel van de klaviatuur met de fraaie registerplaatjes (8 december 2008).

Een van de vazen voor de zijtorens met fraai houtsnijwerk naar de aanwijzingen van André Roubo vervaardigd.

De mond van een Montre 16 p voor intonatie, waarbij de nauwkeurige factuur in het oog springt (29 juli 2008).

Foto's: Filippo Tigili

Foto: Philip van den Berg

delen voor het instrument. Drie jaar later kon de kast van het rugpositief in een tijdelijke opstelling in Rieti worden geplaatst, zodat er voor donateurs en betrokkenen bij het project al iets was te zien. In mei 2008 kon de definitieve opbouw beginnen met het leggen van een stalen frame. Hierdoor kon het gewicht van het orgel van 20 ton zich gelijkmatig verdelen over de oude kerkvloer. In de zomer van 2008 was ik gedurende mijn vakantie in de gelegenheid het orgel in opbouw te bezoeken. Ik werd gastvrij ontvangen en uitgebreid te woord gestaan door orgeldeskundige en webmaster Filippo Tigli van de Associazione Musicale Organo Dom Bédos Roubo. Na een gesprek van een uur kreeg ik een rondleiding rond en door het instrument. De hoofdwerk-kast werd net voltooid en omdat het pijpwerk nog niet was geplaatst, had ik goed zicht op de tractuur, alsmede de laden van Grand Orgue en Résonance, Pédales en Récit. Wat opviel was de nauwgezette historische

Foto: Filippo Tigli

Francesco Colamarino, organist van S.M. degli Angeli in Rome en professor aan het Aquila Conservatorium, bespeelt het orgel tijdens de inwijding op 8 december 2008.

interpretatie van Formentelli en het consequente materiaalgebruik. Balgen, laden en tractuur deden eerder aan een gerestaureerd historisch orgel denken dan aan een nieuw instrument. De factuur van houtwerk en het al in de kerk aanwezige pijpwerk maakte een zeer hoogwaardige indruk. Het orgelmetaal is met de hand geschaafd en gehamerd. Navraag leerde dat Formentelli zich letterlijk kosten noch moeite heeft gespaard om z'n droomproject optimaal te realiseren. Eind 2008 is de kast voltooid, is het pijpwerk geplaatst en is hij begonnen met de intonatie, die tot en met februari 2009 zal duren. De inwijdingsdienst van het orgel was op 8 december 2008, waarbij nog niet alle stemmen klaar

waren. Voorgangers waren kardinaal Tarcisio Bertone, de regeringssecretaris van paus Benedictus ('Benedetto') XVI, Delio Lucarelli, bisschop van Rieti en Luigi Bardotti, voorzitter van het 'Comittato San Domenico'. Met Pasen 2009 zal het orgel in haar volle glorie te horen zijn. Het ligt in de bedoeling dit najaar van 25-27 september en 2-4 oktober een Europees orgelfestival te organiseren, waarbij orgelmuziek uit de 17^e en 18^e eeuw, maar ook van voorliggende periodes, uit verschillende landen wordt vertolkt.

BETEKENIS

In de 16^e, 17^e en de eerste helft van de 18^e eeuw kende het Italiaanse orgel een relatief beperkte ontwikkeling. Dit was onder meer het gevolg van de politieke, culturele en kerkelijke focus op Rome in plaats van op internationale ontwikkelingen en van een bescheiden liturgische orgelcultuur. Zodoende hadden de instrumenten tot in de 18e eeuw typisch Italiaanse kenmerken als: meestal één klavier, een geringe toetsdiepgang, het Ripieno (een volledig in individuele stemmen opgedeeld Prestant-Mixtuur plenum), de zwevend gestemde Voce Umana, het ontbreken van tongwerken, het aangehangen pedaal met een verkorte omvang, of zonder eigen

Foto: Filippo Tigli

Het voltooide orgel (6 december 2008).

registers of alleen met enkele basisstemmen, alsmede kasten met een eenvoudige klassieke grondvorm en een rijke decoratie alsmede het ontbreken van blinderingsvelden boven de pijpen. Pas in de tweede helft van de 18^e eeuw worden registers als Cornet en Sesquialtera en tongwerken als Trompet, Trombone en Regaal in Italië geïntroduceerd door de orgelbouwer Willem Hermans uit de zuidelijke Nederlanden. Binnen het historische orgelbestand van de stad en de provincie Rieti domineert het hierboven beschreven Italiaanse type uit met name de 18e eeuw, hoewel ook exemplaren uit de 17e en 19e eeuw worden aangetroffen. De meest voorkomende orgelbouwers zijn de families Fedeli. Binnen dit bestand is het Dom Bédos Roubo-orgel een unicum te noemen, zowel in omvang als concept. De opnamen die ik van Formentelli-orgels ken, zijn buitengewoon indrukwekkend. Ik ben er dan ook

zeker van dat met Bartolomeo Formentelli's meesterwerk niet alleen Rieti en Italië er een monument bij hebben gekregen, maar de gehele Europese orgelcultuur met een belangrijk instrument is verrijkt. Het orgel kan worden beluisterd in de mis van zaterdagavond en van zondagochtend, alsmede bij concerten en excursies. Ook zal het worden gebruikt voor master classes aan de lokale hogere muziekschool. Wie het orgel wil bezoeken en bespelen, kan contact opnemen met Filippo Tigli via info@organosandomenicorieti.it. Een schat aan foto's en informatie over het orgel te Rieti en over de orgelbouwer Formentelli kan op de deels Engstalige website van het orgel worden gevonden, welke bij de bronnen is vermeld.

BRONNEN

Bezoek aan het orgel door de auteur en interview met Filippo Tigli 29 juli 2008.

www.organosandomenicorieti.it, website van het 'Comittato San Domenico'.

Douglas Earl Bush, Richard Kassel, *The Organ: An Encyclopedia*, 2006.

Liuwe Tamminga, 'Connecties tussen Noord en Zuid in de orgelcultuur van de 16de en 17de eeuw', toelichting op orgelconcert in de Begijnhofkerk Sint-Jan-de-Doper te Leuven, 11 mei 2008.

Prof. James Cook, *Illustrated Organ History - The Pipe Organ from its Origin through the Twentieth Century*, Birmingham, Alabama, 2000.

Peter van Dijk, *Historische Orgels in Noord-Italië*, Hilversum, 1988.

Wikipedia (informatie over Rieti en Dom Bédos de Celles).

De tekeningen van Dom Bédos de Celles uit zijn *L'Art du Facteur d'Orgues*, van Bartolomeo Formentelli en van Filippo Tigli alsmede de foto's van laatstgenoemde werden welwillend beschikbaar gesteld door het 'Comittato San Domenico' te Rieti.

Rieti (It.), Chiesa Romanica di San Domenico
Bouwer: Bartolomeo Formentelli, 2004-2009

Pédales (C-f¹)

Flûte de	16 p
Flûte de	8 p
Flûte de	4 p
Bombarde	16 p
Première Trompette	8 p
Deuxième Trompette	8 p
Première Clairon	4 p
Deuxième Clairon	4 p

Positif (I) (C-f³)

Montre de (deels in het front)	8 p
Bourdon à Cheminée de	8 p
Prestant	4 p
Flûte à Biberon de	4 p
Nazard	2 2/3 p
Doublette	2 p
Quarte de Nazard	2 p
Tierce	1 3/5 p
Larigot	1 1/3 p
Fourniture	IV r
Cymballe	III r
Cornet	V r
(achter front, op bank)	
Trompette	8 p
Clairon	4 p
Cromorne	8 p

Grand Orgue (II) (C-f³)

Montre (vanaf f ¹)	32 p
(f ¹ -g ¹ hout gedekt, rest open metaal, deels in front)	
Montre de	16 p
(in het front)	
Bourdon de	16 p
Montre de	8 p
(in het front)	
Flûte de	8 p
Bourdon de	8 p
Grosse Nazard	5 1/3 p
Prestant	4 p
Grosse Tierce	3 1/5 p
Nazard	2 2/3 p
Doublette	2 p
Tierce	1 3/5 p
Grosse Fourniture	III r
Fourniture	V r
Cymballe	VI r
Grand Cornet	V r
(vanaf c ¹ ; op banken vooraan op lade)	
Trompette	8 p
Clairon	4 p
Voix Humaine	8 p

Clavier de Résonance (III) (C-f³)

Bombarde	16 p
(tussen Cymballe en Trompette van G.O.)	
Trompette de Bataille	8 p
(discant en chamade)	
Clairon	4 p
(en chamade)	
Cornetto	V r
(vanaf c ¹ ; direct achter Clairon)	

Récit (IV) (g-f³) (35 spr. toetsen, rest loos)

Flûtes de	8 p
Cornet	V r
(vanaf c ¹ ; op banken)	
Trompette	8 p
Hautbois	8 p

Écho (V) (c-f³) (42 spr. toetsen, rest loos)

Bourdon de	8 p
Prestant	4 p
Nazard	2 2/3 p
Doublette	2 p
Tierce II rangs	1 3/5 p
Fourniture	III r
Musette	8 p

Asseçaires

Accouplement Positif sur Grand Orgue (schuifkoppel/drukkoppel)
Accouplement Grand Orgue sur Résonance (schuifkoppel/drukkoppel)
Accouplement Grand Orgue sur le Pédalier (d.m.v. kantelbare lijst onder manueel I)
Accouplement Résonance sur le Pédalier
Tremblant doux per G.O. - Positif - Récit
Rossignol en Amour

